

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Besluit van

tot wijziging van het Besluit bewijzen van bevoegdheid voor de luchtvaart in verband met enkele aanpassingen ten aanzien van de bewijzen van bevoegdheid voor ASO en FISO

(KETENID WGK026305)

Op de voordracht van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat van, nr. IenW/BSK-, Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken, gedaan in overeenstemming met de Staatssecretaris van Defensie;

Gelet op de artikelen 2.2, derde lid, en 2.3, zesde lid, van de Wet luchtvaart;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van, nr.);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat van, nr. IenW/BSK-, Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken, uitgebracht in overeenstemming met de Staatssecretaris van Defensie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Besluit bewijzen van bevoegdheid voor de luchtvaart wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1 worden in de alfabetische volgorde van begripsbepalingen vier begripsbepalingen ingevoegd, luidende:

ATCO: het bewijs van bevoegdheid voor luchtverkeersleider als bedoeld in verordening (EU) 2015/340 , of het bewijs van bevoegdheid voor luchtverkeersleider afgegeven door Onze Minister van Defensie overeenkomstig de eisen als bedoeld in artikel 10.2, eerste lid, van de wet.

basisopleiding: theorie- en praktijkopleiding die basiskennis en praktische vaardigheden in verband met elementaire operationele procedures bijbrengt;

OFS: communicatie ten behoeve van het uitwisselen van berichten tussen het grondstation van een offshore productieplatform en luchtvaartuigen op en nabij dit platform (Offshore);

SUR: bevoegdverklaring tot het verstrekken van advies en inlichtingen met behulp van surveillance apparatuur (Surveillance);

B

In artikel 1b, onderdeel a, wordt 'Afdeling V' vervangen door 'Afdeling VI'.

C

Artikel 18 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:
 - a. Onderdeel c, komt te luiden:
 - c. *GCO* (Ground Communications Officer), die de bevoegdheid geeft tot het voeren van communicatie met luchtvaartuigen en voertuigen op een gecontroleerde luchthaven;
 - b. In onderdeel d wordt 'informatie' vervangen door 'luchtvaartvertoningsinformatie'.
2. Onder vernummering van het tweede tot en met vierde lid tot vierde tot en met zesde lid worden twee leden ingevoegd, luidende:
 2. Op de bevoegdverklaring *GCO* is ten minste één van de volgende aantekeningen aangebracht:
 - a. *CLD* (Clearance Delivery), die de bevoegdheid geeft tot het geven van route- en startupklaringen alsmede voor de vluchtuitvoering relevante informatie aan luchtvaartuigen op platforms;
 - b. *GMS* (Ground Movement Service), die de bevoegdheid geeft tot het verstrekken van dienstberichten aan of begeleiden van voertuigen, sleepverkeer, luchthavendiensten, hulpdiensten en andere betrokkenen op het landingsterrein, onder verantwoordelijkheid van de luchtverkeersleider.
 3. De in het tweede lid genoemde aantekening wordt afgegeven indien hiervoor de desbetreffende opleiding met goed resultaat is afgerond.
3. Onder verlettering van de onderdelen c en d tot onderdelen d en e wordt in het vierde lid (nieuw) een onderdeel ingevoegd, luidende:
 - c. *STDI* (Synthetic Training Device Instructor endorsement), waarmee wordt aangegeven dat de houder bevoegd is om opleiding met synthetische opleidingstoestellen te geven;
4. In het vijfde lid (nieuw) wordt 'tweede lid, onderdeel c' vervangen door 'vierde lid, onderdeel d'.
5. In het zesde lid (nieuw) wordt 'tweede lid, onderdelen a en b' vervangen door 'vierde lid, onderdelen a tot en met c'.
6. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

7. Een aantekening als bedoeld in het vierde lid, onderdeel e, kan worden afgegeven indien de houder van een ASO reeds beschikt over een geldige aantekening betreffende de taalvaardigheid op een ATCO of FISO met geldige eenheidsaantekening.

D

Artikel 18a wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt 'RAD' vervangen door 'SUR'.
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

6. Een aantekening als bedoeld in het derde lid, onderdeel e, kan worden afgegeven indien de houder van een FISO reeds beschikt over een geldige aantekening betreffende de taalvaardigheid op een ATCO met geldige eenheidsaantekening.

E

Artikel 20 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na 'een FISO' ingevoegd ' en ASO' en vervalt onderdeel a onder verlettering van de onderdelen b en c tot a en b.
2. Het tweede lid komt te luiden:

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op het verlenen van bevoegdverklaringen en aantekeningen als bedoeld in de artikelen 18 en 18a, met uitzondering van de bevoegdverklaring TOW waarop onderdeel b van het eerste lid niet van toepassing is.

3. Onder vernummering van het derde lid tot vierde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

3. In aanvulling op het eerste lid is voor het verlenen van een FISO vereist dat de aanvrager in het bezit is van een geldige medische verklaring, klasse 3, als bedoeld in bijlage IV van verordening (EU) nr. 2015/340.

F

Artikel 21 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt 'artikel 18, tweede lid, onderdelen a, b of c' vervangen door 'artikel 18, vierde lid, onderdelen a, b, c of d'.
2. Het derde lid komt te luiden:

3. Bij regeling van Onze Minister worden nadere regels gesteld voor de afgifte, vernieuwing en verlenging van de in het tweede, vijfde en zesde lid bedoelde aantekeningen.

3. Het zevende lid vervalt.

G

Artikel 22 komt te luiden:

Artikel 22

1. De vereisten inzake kennis, bedrevenheid en ervaring behorende bij de basisopleiding en de opleiding voor de bevoegdverklaring ADR voor het verkrijgen van een FISO zijn niet van toepassing op personen die 24 maanden voor de datum van aanvraag in het bezit waren van:
 - a. een geldig ATCO met de bevoegdverklaring ADC overeenkomstig verordening (EU) nr. 2015/340; of
 - b. een geldig ATCO met de bevoegdverklaring ADI en ADV afgegeven door Onze Minister van Defensie overeenkomstig artikel 10.2, eerste lid, van de wet.
2. De vereisten inzake kennis, bedrevenheid en ervaring behorende bij de basisopleiding en de opleiding voor de bevoegdverklaring AER met de aantekening SUR voor het verkrijgen van een FISO zijn niet van toepassing op personen die 24 maanden voor de datum van aanvraag in het bezit waren van:
 - a. een geldig ATCO met de bevoegdverklaring APS of ACS overeenkomstig verordening (EU) nr. 2015/340; of
 - b. een geldig ATCO met bevoegdverklaring APS of ACS of FISO met bevoegdverklaring AER met de aantekening RAD afgegeven door Onze Minister van Defensie overeenkomstig artikel 10.2, eerste lid, van de wet.

H

Artikel 22a komt te luiden:

Artikel 22a

De vereisten inzake kennis, bedrevenheid en ervaring behorende bij de basisopleiding en de opleiding voor de bevoegdverklaring ADR voor het verkrijgen van een ASO zijn niet van toepassing op personen die 24 maanden voor de datum van aanvraag in het bezit waren van:

- a. een geldig ATCO met de bevoegdverklaring ADC overeenkomstig verordening (EU) nr. 2015/340 of een geldig FISO met bevoegdverklaring ADR; of
- b. een geldig ATCO met bevoegdverklaring ADI en ADV afgegeven door Onze Minister van Defensie overeenkomstig artikel 10.2, eerste lid, van de wet; of
- c. een geldig FISO of ASO afgegeven door Onze Minister van Defensie overeenkomstig artikel 10.2, eerste lid, van de wet.

I

Artikel 22b vervalt.

J

Artikel 22c vervalt.

K

Artikel 22d wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. Onze Minister kan de aanvrager van een ASO, een FISO, of van bevoegdverklaringen of aantekeningen daarop toestaan dat de bevoegdheden door de aanvrager worden uitgeoefend gedurende een periode van maximaal acht weken na succesvolle afronding van de toepasselijke examen(s) en beoordeling(en), in

afwachting van de afgifte van het ASO, het FISO, de bevoegdverklaring of de aantekening.

2. Het tweede lid komt te luiden:

2. Voor het verkrijgen van de in het eerste lid bedoelde toestemming stuurt de aanvrager een afschrift van het hiervoor door Onze Minister beschikbaar gestelde en door de aanvrager volledig ingevulde en ondertekende formulier met de aanvraag mee.

L

Artikel 24b vervalt.

ARTIKEL II

Dit besluit treedt in werking met ingang van **1 juli 2025 PM**.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

B. Madlener

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen deel

Inleiding

Dit besluit strekt tot wijziging van het Besluit bewijzen van bevoegdheid voor de luchtvaart (Bbvb) in verband met enkele aanpassingen ten aanzien van de bewijzen van bevoegdheid voor Aeronautical Station Operator (ASO), in het Nederlands aangeduid als bediener van een luchtvaartstation, en Flight Information Service Officer (FISO), in het Nederlands aangeduid als vluchtinformatieverstrekker.

Hoofdpijnen van dit wijzigingsbesluit

De huidige regels in het Bbvb voor ASO's en FISO's zijn op 1 januari 2018 in werking getreden (Stb. 2017, 452). In 2021 heeft de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) in samenwerking met Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL) aangevangen met een evaluatie van deze regels. Uit deze evaluatie is gebleken dat de huidige regels voor ASO en FISO in het Bbvb en de daaronder hangende Regeling opleiding en handhaving vakbekwaamheid bedieners van luchtvaartstations en vluchtinformatieverstrekkers (Rohvblv) op punten niet meer volledig aansluiten bij de praktijk waardoor belanghebbenden – LVNL, de Nederlandse Vereniging van Luchthavens zijnde de aanbieders van de FISO- en ASO-opleidingen, en de houders van een ASO- of FISO-bewijs van bevoegdheid – hinder ondervinden bij de toepassing ervan. Deze punten betreffen in het Bbvb:

- De bevoegdverklaring Clearance Delivery (CLD), die op het ASO-brevet kan worden bijgeschreven, bepaalt dat de betreffende taken onder verantwoordelijkheid van een luchtverkeersleider worden uitgevoerd, terwijl dit in de praktijk slechts een specifieke taak betreft die de verkeersleidingsassistent op de toren uitoefent. Om die reden is besloten een nieuwe algemene bevoegdverklaring Ground Communications Officer (GCO) in te stellen waarop ten minste één aantekening moet worden bijgeschreven. De verschillende taken zijn nu ondergebracht in twee nieuwe aantekeningen waarbij de bevoegdheden van de aantekening Clearance Delivery (CLD) zelfstandig door de verkeersleidingsassistent mogen worden uitgevoerd en die van de Ground Movement Service (GMS) enkel en alleen onder verantwoordelijkheid van een luchtverkeersleider. Door deze wijziging worden de verantwoordelijkheden bij het uitvoeren van de taken van assistent en luchtverkeersleider duidelijker belegd.
- LVNL heeft voor de ASO-opleiding ook de behoefte om daartoe aangeduide simulatorinstructeurs (STDI) in te kunnen zetten zoals dit ook voor de FISO en ATCO opleiding mogelijk is. Die behoefte was er in 2017 niet, maar is nu in de praktijk wel wenselijk gebleken. De opbouw van deze opleidingen is namelijk vergelijkbaar. Om aangeduide simulatorinstructeurs in te kunnen zetten, die geen on-the-job training instructor (OJTI) zijn, is het nodig dat daarvoor de STDI-aantekening wordt toegevoegd aan het bewijs van bevoegdheid.
- De artikelen 22 en 22a geven de mogelijkheid om op basis van een 'hoger' bewijs van bevoegdheid (bijvoorbeeld luchtverkeersleider) een 'lager' bewijs (bijvoorbeeld FISO of ASO) af te geven, maar het was niet duidelijk of dit alleen op het bewijs van bevoegdheid zelf sloeg of ook op een daarop bijgeschreven bevoegdverklaring en/of aantekening.

Daarnaast wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om enkele technische verbeteringen aan te brengen. In de artikelsgewijze toelichting worden de wijzigingen nader toegelicht.

Voor wat betreft de Rohvblv betreffen de verbeterpunten:

- het ontbreken van een termijn tussen het afronden van de opleiding voor een bevoegdverklaring en starten van de opleiding voor de eenheid;
- enkele onduidelijke eisen met betrekking tot de praktijkbeoordeling;
- het ontbreken van de mogelijkheid om een simulator in te zetten;
- onduidelijke eisen voor het beoordelen van de taalvaardigheid; en
- het verduidelijken van de aanvang van de geldigheidsduur voor de taalvaardigheidsaantekening bij eerste afgifte, verlenging en vernieuwing.

De Rohvblv wordt separaat aangepast. In de toelichting bij de wijzigingsregeling zal uitgebreid op deze verbeterpunten en de daarbij behorende wijzigingen worden ingegaan.

Verhouding tot hoger recht

De beroepen bediener van een luchtvaartstation (ASO) en vluchtinformatieverstrekker (FISO) zijn gereguleerde beroepen in de zin van de EU-richtlijn beroepskwalificaties.¹ Dit betekent dat de eisen die aan die beroepen worden gesteld moeten voldoen aan de eisen die het EU-recht, zoals de genoemde richtlijn en de zogenaamde Proportionaliteitsrichtlijn,² daaraan stellen. Deze regels moeten aan de volgende eisen voldoen: non-discriminatie, rechtvaardiging uit hoofde van een doelstelling van algemeen belang en evenredigheid. Ook wijzigingen van regelgeving voor gereguleerde beroepen moeten op deze punten beoordeeld worden.

De wijzigingen in het onderhavige besluit zien op technisch-inhoudelijke eisen die gesteld worden aan enkele bevoegdverklaringen op de ASO- en FISO-brevetten. ASO- en FISO-brevetten zijn ingesteld ten behoeve van de borging van de luchtvaartveiligheid. Het gaat hier derhalve om een algemeen belang. De wijzigingen zijn beperkt tot wat nodig is om de doelstellingen – namelijk betere aansluiting van de regels bij de praktijk - te bereiken.

De wijzigingen hebben geen betrekking op nationaliteitseisen of taalvaardigheidseisen. Ook zijn de wijzigingen niet van dien aard dat daarmee Nederlanders of Nederlandse ingezetenen op enigerlei voordeel zouden hebben ten opzichte van anderen ten opzichte van de reeds bestaande eisen. Daarnaast stelt artikel 8 van de Proportionaliteitsrichtlijn eisen aan de totstandkoming van dergelijke regelgeving. De mening van belanghebbenden (waaronder afnemers van diensten en anderen die géén beroepsbeoefenaar zijn) moet betrokken worden bij de totstandkoming van de betreffende voorschriften en betrokken partijen moeten de gelegenheid krijgen hun standpunt daarover kenbaar te maken bijvoorbeeld via internetconsultatie. Ook hieraan wordt voldaan.

Toezicht en handhaving

De onderhavige wijzigingen zijn voor een Handhaafbaarheid, Uitvoerbaarheid en Fraudebestendigheidstoets (HUF-toets) aan de ILT voorgelegd. De regelgeving is beoordeeld als handhaafbaar, uitvoerbaar en fraudebestendig.

De wijziging heeft geen financiële gevolgen voor de ILT.

Administratieve lasten en nalevingskosten

De onderhavige wijzigingen brengen geen nieuwe administratieve lasten en nalevingskosten met zich mee. Enerzijds worden nieuwe eisen in het leven geroepen, anderzijds vervallen eisen en worden bestaande eisen vereenvoudigd. Per saldo worden de effecten minimaal geacht.

¹ Richtlijn 2005/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties (PBEG 2005, L255). Deze richtlijn is geïmplementeerd in Algemene wet erkenning EU-beroepskwalificaties.

² Richtlijn (EU) 2018/958 van het Europees Parlement en de Raad van 28 juni 2018 betreffende een evenredigheidsbeoordeling voorafgaand aan een nieuwe reglementering van beroepen (PbEU 2018, L 173).

Het ontwerpbesluit is voor een toets voorgelegd aan het Adviescollege Toetsing Regeldruk. Naar aanleiding van het advies **PM**

Internetconsultatie

Het ontwerpbesluit is aangeboden voor internetconsultatie. De reacties op de internetconsultatie waren **PM**

Inwerkingtreding

Het besluit treedt op **1 juli 2025** in werking. Dit is een van de vaste verandermomenten. De minimuminvoeringstermijn van twee maanden wordt hiermee **wel/niet** in acht genomen.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I

Onderdeel A (artikel 1)

In artikel 1 worden drie nieuwe begripsbepalingen opgenomen. Het begrip 'basisopleiding' wordt nieuw geïntroduceerd. Het begrip OFS bestond al in het Bbvb maar komt nu meerdere keren voor en wordt daarom nu ook hier opgenomen. De bijbehorende omschrijving van SUR was al in artikel 18a, tweede lid, te vinden, maar nu dit begrip meerdere keren in het Bbvb terugkomt wordt het ook in de lijst begripsbepalingen opgenomen. Ten slotte wordt de begripsbepaling 'ATCO' nieuw opgenomen omdat in enkele nieuwe bepalingen deze term gebruikt wordt.

Onderdeel B (artikel 1b)

Per abuis werd naar een verkeerd onderdeel van de basisverordening verwezen. Dat wordt met onderhavige wijziging gerepareerd.

Onderdeel C (artikel 18)

De bevoegdverklaring Clearance Delivery (CLD) bepaalde dat de betreffende taken onder verantwoordelijkheid van een luchtverkeersleider werden uitgevoerd, terwijl dit in de praktijk slechts een specifieke taak betrof die de verkeersleidingsassistent op de toren uitoefende. Met de onderhavige wijziging is er voortaan sprake van één bevoegdverklaring Ground Communications Officer (GCO), waarop vervolgens een aantekening moet worden bijgeschreven, afhankelijk van de taak die het betreft, CLD (zelfstandig door de verkeersleidingsassistent) of Ground Movement Service (GMS) (onder verantwoordelijkheid van de luchtverkeersleider).

De wijziging van onderdeel d dient ter verduidelijking van waar de te verstrekken informatie op ziet.

Tevens wordt in het vierde lid (nieuw) de aantekening STDI geïntroduceerd. Hiermee kan tijdens de opleiding gebruik gemaakt worden van simulatoren waarbij de praktijkinstructie ook kan worden gegeven door een aangeduide instructeur, die niet in bezit is van een OJTI aantekening.

In verband met de vernummering van de leden en van de onderdelen van het vierde lid (nieuw) worden in het vijfde en zesde lid (nieuw) de verwijzingen aangepast.

Indien een houder van een ASO-brevet reeds beschikt over een geldig FISO- of luchtverkeersleidersbrevet met geldige aantekening voor de taalvaardigheid, kan deze ook voor het ASO-brevet worden afgegeven zonder dat er opnieuw een taalvaardigheidsbeoordeling hoeft plaats te vinden.

Onderdeel D (artikel 18a)

In artikel 18 is in het tweede lid de bevoegdverklaring 'RAD' vervangen door 'SUR' (Surveillance) om deze in lijn te brengen met de omschrijving van de bevoegdheid.

Indien een houder van een FISO-brevet reeds beschikt over een geldig luchtverkeersleidersbrevet met geldige aantekening voor de taalvaardigheid, kan deze ook voor het FISO-brevet worden afgegeven zonder dat er opnieuw een taalvaardigheidsbeoordeling hoeft plaats te vinden.

Onderdeel E (artikel 20)

Deze wijziging dient ter verduidelijking van de eisen voor de afgifte van een ASO en FISO, waarbij verduidelijkt is dat de vereiste medische verklaring een aanvullende eis betreft voor de FISO ten opzichte van de ASO. Inhoudelijk zijn de eisen ongewijzigd.

Onderdeel F (artikel 21)

In artikel 21 is in het derde lid toegevoegd dat de minister van Infrastructuur en Waterstaat ook nadere regels kan stellen voor vernieuwing en verlenging waarbij deze bepaling nu ook van toepassing is op de taalvaardigheidsaantekening.

Onderdeel G (artikel 22)

In artikel 22 zijn de voorwaarden verduidelijkt waaronder de eisen met betrekking tot kennis, bedrevenheid en ervaring niet van toepassing zijn voor de afgifte van een FISO. Dit geldt wanneer men al beschikt over het 'hogere' bewijs van bevoegdheid voor luchtverkeersleider of een, gelijkwaardig, door de minister van Defensie afgegeven FISO-brevet, met daarop in beide gevallen de in het artikel met name genoemde bevoegdverklaringen.

Daarnaast is verduidelijkt dat deze voorwaarden niet cumulatief zijn.

Onderdeel H (artikel 22a)

In artikel 22a zijn de voorwaarden verduidelijkt waaronder de eisen met betrekking tot kennis, bedrevenheid en ervaring niet van toepassing zijn voor de afgifte van een ASO. Dit geldt wanneer men al beschikt over het 'hogere' bewijs van bevoegdheid voor luchtverkeersleider of FISO met daarbij in beide gevallen de in het artikel met name genoemde bevoegdverklaringen, of over een door de minister van Defensie afgegeven ASO-brevet.

Onderdelen I en J (artikelen 22b en 22c)

Artikel 22b was als overgangsartikel in het Bbvb opgenomen om verlopen bewijzen van bevoegdheid die door de hiaten in de regelgeving niet verlengd konden worden, te kunnen vervangen door een geldig bewijs van bevoegdheid. Artikel 22c was bedoeld om kandidaten die wel de opleiding hadden doorlopen maar niet het bewijs van bevoegdheid hadden ontvangen in staat te stellen alsnog de vereiste ASO te verkrijgen. Inmiddels zijn alle huidige geldige bewijzen van bevoegdheid afgegeven op grond van de eisen die daarvoor gelden in het Bbvb en de Rohvblv en kunnen deze artikelen daarom vervallen.

Onderdeel K (artikel 22d)

Het eerste lid wordt gewijzigd om te verduidelijken wanneer de genoemde periode van acht weken aanvangt. Het tweede lid voorzagt in het bij ministeriele regeling stellen van regels met betrekking tot de uitvoering van het eerste lid. Deze regels worden nu in het tweede lid zelf opgenomen. De betreffende regeling onder het Bbvb, de Regeling opleiding en handhaving vakbekwaamheid bedieners van luchtvaartstations en vluchtinformatieverstrekking, bevatte nog geen regels ter uitvoering van deze bepaling.

Onderdeel L (artikel 24b)

Omdat de enige STD's die door LVNL gebruikt worden bij het opleiden van in dienst zijnde ASO's en FISO's, al worden ingezet ten behoeve van het Europese geregelde, en zwaardere, ATCO-brevet, is deze bepaling overbodig en komt deze nu te vervallen. Voor

overige ASO opleidingen worden nog geen STD's ingezet omdat de training van praktische vaardigheden volledig op de werkplek zelf plaatsvindt.

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

B. Madlener